

Krzysztof Janczukowicz

Podatki majątkowe w praktyce

z suplementem elektronicznym

ODDK Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp.k.
Gdańsk 2015

Spis treści

Wstęp	11
Wyjaśnienie skrótów i miejsc publikacji dokumentów źródłowych	13
1. Zagadnienia ogólne	19
1.1. Miejsce podatków majątkowych w systemie podatkowym	19
1.1.1. Rodzaje podatków ze względu na przedmiot opodatkowania	19
1.1.2. Wpływy z podatków majątkowych	23
1.2. Podstawy prawne	25
1.2.1. Podział kompetencji pomiędzy państwem a samorządem terytorialnym	25
1.2.2. Ustawy	28
1.2.3. Kompetencje Ministra Finansów	30
1.2.4. Umowy międzynarodowe	31
1.2.5. Prawo Unii Europejskiej	32
1.2.6. Podsumowanie i ocena stanu prawnego	33
1.3. Przedmiot opodatkowania	34
1.3.1. Podział na podatki stałe i jednorazowe	35
1.3.2. Zasada selektywności opodatkowania	36
1.3.3. Podatki stałe	37
1.3.4. Podatki jednorazowe (PSD i PCC)	38
1.4. Podatnicy	42
1.4.1. Obowiązek podatkowy a oddanie mienia do korzystania	43
1.4.2. Zasada osobistej odpowiedzialności podatnika	46
1.4.3. Wielość podatników	47
1.4.4. Podatnicy podatków jednorazowych (PSD i PCC)	49
1.5. Podstawa opodatkowania	51
1.5.1. Podatki stałe	52
1.5.2. Podatki jednorazowe (PSD i PCC)	54
1.6. Stawki podatku	55
1.6.1. Podział ze względu na tryb ustanawiania stawek	55
1.6.2. Podział ze względu na sposób wyrażenia stawek	57
1.6.3. Podział ze względu na stosunek stawki do podstawy opodatkowania	58
1.6.4. Podsumowanie	59
1.7. Ulgi podatkowe	60
1.7.1. Zestawienie rodzajów ulg	60
1.7.2. Zwolnienia gminne	63
1.7.3. Beneficjenci zwolnień podmiotowych	65
1.7.4. Stosowanie ulg wobec współpodatników	67
1.8. Pobór podatku	68
1.8.1. Właściwość organów podatkowych	69

1.8.2. Dwa sposoby powstania zobowiązania podatkowego	70
1.8.3. Konsekwencje niewypełnienia obowiązków podatkowych	72
1.8.4. Przedawnienie	73
1.9. Rozliczenia zagraniczne	74
2. Podatek od nieruchomości, podatek rolny i podatek leśny – zagadnienia wspólne	77
2.1. Rodzaje nieruchomości a rodzaje podatków	77
2.2. Rodzaje gruntów w ewidencji gruntów i budynków	78
2.3. Zagadnienia związane z działalnością gospodarczą	89
2.3.1. Pojęcie działalności gospodarczej na potrzeby omawianych podatków	90
2.3.2. Nieruchomość albo budowla związana z działalnością gospodarczą	93
2.3.3. Nieruchomość zajęta na działalność gospodarczą	97
A. Ujęcie ogólne	97
B. Napowietrzne linie energetyczne	99
2.3.4. Działalność gospodarcza w budynkach i lokalach mieszkalnych	99
2.3.5. Zawieszenie działalności gospodarczej	101
2.3.6. Upadłość przedsiębiorcy	102
2.4. Pobór podatku	102
2.4.1. Pobór podatku od osób fizycznych	103
2.4.2. Pobór podatku od jednostek organizacyjnych	109
3. Podatek od nieruchomości	113
3.1. Obowiązujące akty prawne	113
3.2. Opodatkowanie gruntów	114
3.2.1. Przedmiot opodatkowania	114
3.2.2. Podstawa opodatkowania	115
3.2.3. Stawki podatku	116
3.3. Opodatkowanie budynków i lokali	117
3.3.1. Przedmiot opodatkowania	117
A. Budynki	117
B. Części budynków (lokale)	124
3.3.2. Podstawa opodatkowania	127
3.3.3. Stawki podatku	128
A. Zestawienie	128
B. Budynki mieszkalne	129
C. Budynki związane z obrotem materiałami siewnymi	132
D. Budynki związane z działalnością zdrowotną	132
E. Pozostałe	134
3.4. Opodatkowanie budowli	134
3.4.1. Przedmiot opodatkowania	134
3.4.2. Podstawa opodatkowania	139
3.4.3. Stawka podatku	142
3.5. Opodatkowanie szczególnych rodzajów nieruchomości	142
3.5.1. Drogi publiczne	142
3.5.2. Garaże i miejsca postojowe	144
3.5.3. Grunty pod wodami	145
A. Wyłączenia spod opodatkowania	146
B. Zwolnienie z podatku	146
C. Preferencyjna stawka podatku	146
3.5.4. Koleje	148
3.5.5. Lotniska	149

3.5.6. Nieruchomości kościelne	149
3.5.7. Nieruchomości muzealne i zabytkowe	151
3.5.8. Nieruchomości rolnicze i lasy	152
3.5.9. Nieruchomości zajęte na działalność pożytku publicznego	155
3.5.10. Nieruchomości zajęte na działalność dydaktyczną	159
3.5.11. Nieruchomości zajęte na potrzeby organów JST	161
3.5.12. Nieruchomości zajęte przez jednostki naukowe i badawcze	163
3.5.13. Nieruchomości zajęte przez zakłady zatrudniające niepełnosprawnych	163
3.5.14. Nieruchomości związane z ochroną przyrody	164
3.5.15. Nieużytki oraz grunty zadrzewione i zakrzewione	165
3.5.16. Obiekty związane z ochroną przeciwpowodziową	166
3.5.17. Ogrody działkowe	167
3.5.18. Porty	167
3.5.19. Siedziby przedstawicielstw zagranicznych	168
3.5.20. Specjalne strefy ekonomiczne	169
4. Podatek rolny	171
4.1. Obowiązujące akty prawne	172
4.2. Przedmiot opodatkowania	173
4.3. Podatnicy	174
4.4. Wysokość podatku	175
4.4.1. Pojęcie gospodarstwa rolnego	175
4.4.2. Hektary przeliczeniowe	177
4.4.3. Stawki podatku (ceny żyta)	180
4.5. Ulgi podatkowe	181
4.5.1. Uwagi ogólne	181
4.5.2. Zwolnienia związane z niewykorzystywaniem gruntu na cele rolnicze	183
4.5.3. Ulgi o charakterze inwestycyjnym	184
4.5.4. Zwolnienia związane z przenoszeniem własności gruntów	186
4.5.5. Zaniechanie ustalania albo poboru podatku w związku z klęską żywiołową	187
4.5.6. Ulgi podmiotowe	187
4.5.7. Zwolnienia związane ze szczególnym statusem gruntu	188
5. Podatek leśny	191
5.1. Obowiązujące akty prawne	191
5.2. Przedmiot opodatkowania	191
5.3. Podatnicy	193
5.4. Wysokość podatku	193
5.5. Zwolnienia	194
6. Podatek od środków transportowych	197
6.1. Obowiązujące akty prawne	197
6.2. Przedmiot opodatkowania	198
6.2.1. Rodzaje opodatkowanych środków transportowych	198
6.2.2. Podstawa ustalania rodzaju środka transportowego	201
6.3. Podatnicy	201
6.4. Wysokość podatku	203
6.4.1. Uwagi ogólne	203
6.4.2. Samochody ciężarowe	204
6.4.3. Ciągniki	205
6.4.4. Przyczepy	206

6.4.5. Autobusy	207
6.5. Zwolnienia	208
6.5.1. Pojazdy szczególnego przeznaczenia	208
6.5.2. Pojazdy zabytkowe	210
6.5.3. Pojazdy przedstawicielstw zagranicznych	210
6.5.4. Zwolnienia gminne	211
6.6. Pobór podatku	212
6.6.1. Zakres czasowy obowiązku podatkowego	212
6.6.2. Deklaracje i zapłata podatku	214
6.6.3. Właściwość organu podatkowego	216
6.7. Zwrot podatku w związku z transportem kombinowanym	216
7. Podatek od spadków i darowizn (PSD)	219
7.1. Zagadnienia ogólne	219
7.1.1. Obowiązujące akty prawne	220
7.1.2. Przedmiot opodatkowania	220
7.1.3. Podatnicy	221
A. Osoby fizyczne i problematyka spółek osobowych	221
B. Lista podatników	223
C. Grupy podatkowe	224
D. Wielość podatników	224
7.1.4. Zwolnienie osób najbliższych	225
7.1.5. Wartość rynkowa jako podstawa opodatkowania	228
A. Uwagi ogólne	228
B. Nieruchomości	232
C. Samochody	233
D. Przedsiębiorstwa	233
E. Prawa majątkowe	234
7.1.6. Wartość czysta, czyli potrącanie długów i ciężarów	237
7.1.7. Kwota wolna	240
7.1.8. Stawki podatku	241
7.1.9. Ulga mieszkaniowa	243
7.1.10. Pobór podatku	244
7.1.11. Rozliczenia zagraniczne	246
7.1.12. Zwolnienia rolnicze	248
7.2. Dziedziczenie	249
7.2.1. Przedmiot opodatkowania i podatnicy	249
7.2.2. Wysokość podatku	250
A. Wielość spadkobierców	250
B. Długi i ciężary spadku	251
C. Waloryzacja składników spadku	254
7.2.3. Powstanie obowiązku podatkowego i zeznanie podatkowe	255
7.2.4. Wyłączenia i zwolnienia związane z dziedziczeniem	257
7.3. Zapis	260
7.3.1. Zapis zwykły	260
7.3.2. Zapis windykacyjny	262
7.4. Polecenie testamentowe	262
7.5. Zachówek	263
7.6. Nabycie wkładu oszczędnościowego albo jednostek uczestnictwa	264
7.7. Darowizna	265
7.7.1. Przedmiot opodatkowania i podatnicy	265

7.7.2. Wysokość podatku	266
7.7.3. Powstanie obowiązku podatkowego i pobór podatku	267
7.7.4. Wyłączenia i zwolnienia	268
7.7.5. Polecenie darczyńcy	269
7.7.6. Sankcyjny 20% podatek	270
7.8. Renta	271
7.8.1. Przedmiot opodatkowania i podatnicy	271
7.8.2. Wysokość podatku	272
7.8.3. Powstanie obowiązku podatkowego i pobór podatku	273
7.9. Służebność	274
7.9.1. Przedmiot opodatkowania i podatnicy	274
7.9.2. Wysokość podatku	276
7.9.3. Powstanie obowiązku podatkowego i pobór podatku	278
7.10. Użytkowanie	279
7.10.1. Przedmiot opodatkowania i podatnicy	279
7.10.2. Wysokość podatku	280
7.10.3. Powstanie obowiązku podatkowego i pobór podatku	280
7.11. Zasiedzenie	281
7.11.1. Przedmiot opodatkowania i podatnicy	281
7.11.2. Wysokość podatku	282
7.11.3. Powstanie obowiązku podatkowego i pobór podatku	283
7.12. Zniesienie współwłasności	284
7.12.1. Przedmiot opodatkowania i podatnicy	284
7.12.2. Wysokość podatku	288
7.12.3. Powstanie obowiązku podatkowego i pobór podatku	288
7.12.4. Zwolnienie podatników z I grupy	289
8. Podatek od czynności cywilnoprawnych (PCC)	291
8.1. Zagadnienia ogólne	291
8.1.1. Obowiązujące akty prawne	291
8.1.2. Klasyfikacja czynności opodatkowanych i podatników	292
8.1.3. Wyłączenia i zwolnienia z PCC	295
A. Uwagi ogólne i zestawienie	295
B. PCC albo VAT	300
C. Zwolnienie dotyczące gospodarstwa rolnego	302
8.1.4. Zmiany i nieważność umów	303
A. Zmiana umowy	303
B. Usunięcie umowy z obrotu prawnego	304
C. Zwrot PCC w przypadkach szczególnych	307
D. Tryb zwrotu PCC	308
8.1.5. Orzeczenia sądu oraz ugody sądowe	309
8.1.6. Wysokość podatku	310
A. Podstawa opodatkowania	310
B. Stawki podatku	312
8.1.7. Pobór podatku	313
8.1.8. Rozliczenia zagraniczne	316
8.2. Sprzedaż	318
8.2.1. Zagadnienia ogólne	318
A. Czynności podlegające opodatkowaniu	318
B. Podatnicy	319
C. Wysokość podatku	320

8.2.2. Rodzaje sprzedaży ze względu na przedmiot	320
A. Sprzedaż nieruchomości	320
B. Sprzedaż praw majątkowych	322
C. Sprzedaż przedsiębiorstwa	325
D. Sprzedaż ruchomości	326
E. Sprzedaż zwierząt	327
8.2.3. Rodzaje sprzedaży ze względu okoliczności zawarcia umowy	327
A. Sprzedaż egzekucyjna	327
B. Sprzedaż internetowa	327
C. Prawo odkupu	328
D. Przewłaszczenie na zabezpieczenie	328
E. Umowa powiernicza	329
8.3. Zamiana	330
8.3.1. Zagadnienia ogólne	330
8.3.2. Wysokość podatku	331
8.3.3. Wyłączenia i zwolnienia	333
8.4. Pożyczka	334
8.4.1. Zagadnienia ogólne	334
8.4.2. Pożyczki zagraniczne	335
8.4.3. Wysokość podatku	337
8.4.4. Wyłączenia i zwolnienia	337
A. Ogólne zwolnienie limitowe	337
B. Pozostałe wyłączenia i zwolnienia	339
8.4.5. Depozyt nieprawidłowy	340
8.4.6. Sankcyjny 20% podatek	341
8.5. Umowa spółki	343
8.5.1. Zagadnienia ogólne	343
8.5.2. Zawarcie umowy spółki	345
A. Spółki osobowe	345
B. Spółki kapitałowe	346
8.5.3. Podwyższenie majątku spółki przez wspólników	347
A. Spółki osobowe	348
B. Spółki kapitałowe	349
8.5.4. Przekształcenie lub łączenie spółek	350
8.5.5. Przeniesienie spółki działającej poza UE do Polski	351
8.6. Odpłatny dział spadku i zniesienie współwłasności	352
8.7. Odpłatna służebność i użytkowanie	354
8.7.1. Czynności podlegające opodatkowaniu i podatnicy	354
8.7.2. Wysokość podatku	355
8.7.3. Pobór podatku	357
8.7.4. Użytkowanie nieprawidłowe	357
8.8. Hipoteka	358
8.8.1. Czynności podlegające opodatkowaniu i podatnicy	358
8.8.2. Wysokość podatku	359
8.8.3. Pobór podatku	360
8.9. Dożywocie	361
8.10. Darowizna	362
Bibliografia	365